

KOMUNIKAT PRASOWY nr 92/25

Luksemburg, 10 lipca 2025 r.

Opinia rzeczniczki generalnej w sprawie C-554/24 P | Polska/Komisja (Uchylenie środków tymczasowych z mocą wsteczną)

Rzeczniczka generalna Juliane Kokott: nie ma okresowej kary pieniężnej za wydobywanie węgla brunatnego w Turowie

Zdaniem rzeczniczki generalnej ze względu na zawarcie ugody między Czechami a Polską okresowa kara pieniężna nałożona w postępowaniu w przedmiocie środków tymczasowych wygasa z mocą wsteczną

Według Republiki Czeskiej kontynuowanie wydobywania węgla brunatnego w polskiej kopalni odkrywkowej Turów w pobliżu granic z Republiką Czeską i Niemcami naruszało prawo Unii¹, dlatego pod koniec lutego 2021 r. państwo to wniosło do Trybunału Sprawiedliwości skargę przeciwko Polsce o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego².

Na wniosek Republiki Czeskiej w maju 2021 r. wiceprezeska Trybunału nakazała Polsce, aby ta natychmiast i do chwili zakończenia postępowania przed Trybunałem zaprzestała działalności wydobywczej³. Kontynuacja tej działalności mogłaby, według wiceprezeski, wyrządzić – poprzez ingerencję w wody gruntowe – poważną i nieodwracalną szkodę dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego.

Ze względu na to, że Polska nie zastosowała się do tego środka tymczasowego, na wniosek Republiki Czeskiej, 20 września 2021 r., wiceprezeska zarządziła wobec Polski środek tymczasowy zobowiązujący to państwo do zapłaty okresowej kary pieniężnej w wysokości 500 000 EUR dziennie⁴. To pierwszy raz, kiedy w ramach postępowania w przedmiocie środków tymczasowych nałożono okresową karę pieniężną w celu zapewnienia wykonania środków tymczasowych⁵.

3 lutego 2022 r. doszło do zawarcia ugody między Republiką Czeską a Polską. W następstwie owej ugody Trybunał wykreślił sprawę ze swojego rejestru⁶. Do tego momentu naliczono już okresową karę pieniężną w wysokości 68,5 mln EUR.

Polska jest zdania, że zawarcie ugody wyeliminowało z mocą wsteczną zobowiązanie do zapłaty okresowej kary pieniężnej.

Komisja nie podzieliła tego stanowiska. Ze względu na to, że Polska nie zastosowała się do wezwania Komisji do zapłaty okresowej kary pieniężnej, Komisja poinformowała Polskę, iż potrąci tę kwotę z wierzytelności tego państwa wobec budżetu Unii.

Polska wniosła na wspomniane decyzje Komisji skargi do Sądu Unii, jednak bez powodzenia: wyrokiem z dnia 29 maja 2024 r. Sąd owe skargi oddalił⁷.

W opinii Sądu zawarcie ugody miało wprawdzie wpływ na czas naliczania okresowej kary pieniężnej, nie skutkowało jednak wygaśnięciem ciężącego na Polsce obowiązku zapłaty kary już naliczonej. Okresowa kara pieniężna powinna ostatecznie służyć zabezpieczeniu skutecznego stosowania prawa Unii.

Polska wniosła do Trybunału odwołanie od tego wyroku.

Rzeczniczka generalna Juliane Kokott zaproponowała Trybunałowi w przedstawionej dzisiaj opinii, by przychylił się do zawartego w odwołaniu wniosku Polski, uchylił wyrok Sądu i stwierdził nieważność decyzji Komisji o potrąceniu.

W opinii rzeczniczki generalnej ugoda zawarta między Republiką Czeską a Polską spowodowała wygaśnięcie środków tymczasowych z mocą wsteczną. W związku z tym Komisja niesłusznie potrąciła okresową karę pieniężną z roszczeń Polski wobec budżetu Unii.

Środki tymczasowe służą bowiem, zdaniem rzeczniczki generalnej, w pierwszej kolejności zapewnieniu skuteczności przyszłego wyroku kończącego postępowanie w sprawie. Mają one tym samym charakter akcesoryjny względem postępowania w sprawie głównej i zależą – tak samo jak to postępowanie – od inicjatywy strony. Owa akcesoryjność przemawia za wygaśnięciem środków tymczasowych z mocą wsteczną, gdy postępowanie w sprawie głównej kończy się w drodze zawarcia ugody. Środki tymczasowe nie powinny stanowić sankcji za naruszenie zarządzonych środków tymczasowych, ponieważ te mają akcesoryjny charakter względem sprawy głównej.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyli orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Mianowicie [dyrektywę OOS 2011/92](#), [ramową dyrektywę wodną 2000/60](#), [dyrektywę w sprawie informacji o środowisku 2003/4](#) oraz [zasadę lojalnej współpracy](#).

² Sprawa Republika Czeska/Polska (Kopalnia Turów), [C-121/21](#); zob. również komunikat prasowy [nr 23/22](#) w sprawie opinii rzecznika generalnego P. Pikamäego z dnia 3 lutego 2022 r.

³ Postanowienie wiceprezesa Trybunału z dnia 21 maja 2021 r., Republika Czeska/Polska (Kopalnia Turów), [C-121/21 R](#); zob. również komunikat prasowy [nr 89/21](#).

⁴ Postanowienie wiceprezesa Trybunału z dnia 20 września 2021 r., Republika Czeska/Polska (Kopalnia Turów), [C-121/21 R](#); zob. również komunikat prasowy [nr 159/21](#).

⁵ Możliwość nałożenia takiej kary Trybunał potwierdził po raz pierwszy w sporze o ochronę Puszczy Białowieskiej, zob. postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., Komisja/Polska (Puszcza Białowieska), [C-441/17 R](#); zob. również komunikat prasowy [nr 122/17](#).

⁶ Ponadto wiceprezes Trybunału postanowieniem z dnia 19 maja 2022 r., Republika Czeska/Polska (Kopalnia Turów), [C-121/21 R](#), umorzył postępowanie w sprawie wniosku Polski o uchylenie postanowienia wiceprezesa Trybunału z dnia 21 maja 2021 r. w zakresie, w jakim wniosek ten dotyczył skutków tego postanowienia po dniu 4 lutego 2022 r. W pozostałym zakresie wniosków ów został odrzucony. Jednocześnie wiceprezes

Trybunału odrzucił wniosek Polski o uchylenie postanowienia z dnia 20 września 2021 r. zobowiązującego ją do zapłaty okresowej kary pieniężnej.

⁷ Wyrok z dnia 29 maja 2024 r., Polska/Komisja, [T-200/22 i T-314/22](#); zob. również komunikat prasowy [nr 87/24](#).